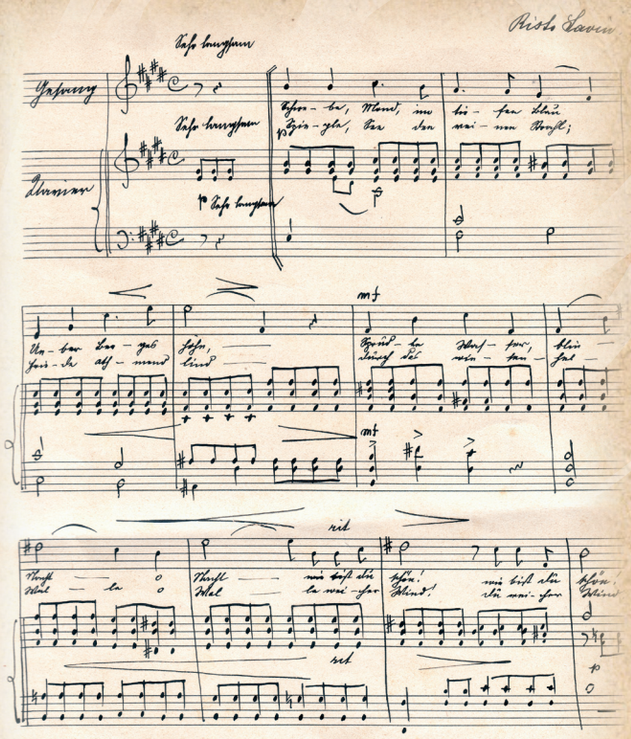

TIC Žalec

TURISTIČNI INFORMACIJSKI CENTER

Rojstna hiša Rista Savina

Šlandrov trg 25, SI- 3310 Žalec

Tel.: +386 (0)3 710 04 34, Fax: +386 (0)3 712 12 62

E-pošta: zkst.tic@siol.net, www.zkst-zalec.si

Risto Savin

SLOVENSKI GLASBENIK RISTO SAVIN

(Friderik Širca, 11. 07. 1859 - 15. 12. 1948)

Obdobje v katerem je deloval skladatelj Risto Savin je bilo za razvoj slovenske glasbe izjemnega pomena. Namreč prehod iz devetnajstega v dvajseto stoletje je čas, ko so se pri nas začele vse bolj poudarjati posebnosti, katere izhajajo iz slovenskega naroda. To prepoznamo v literaturi, slikarstvu, pa tudi glasbi, kjer je bil Savin eden pomembnejših predstavnikov.

Družina Rista Savina, oziroma Friderika Širce, kot je njegovo pravo ime, izhaja iz Notranjske, leta 1816 pa so se njegovi predniki naselili v Žalcu. Friderik, ki je bil rojen leta 1859 je odraščal v številni družini, v kateri je imel poleg staršev še dve sestri in tri brate. Na splošno pri nikomer od ostalih ni bilo zaznati večje glasbene nadarjenosti, medtem, ko je Friderik skladal že kot mladenič.

V šolo je hodil najprej v Žalcu, potem v Celje, tretji letnik realke pa je obiskoval v Ljubljani. Pomembno leto zanj je 1878, ko se prostovoljno prijavi v topniški polk v Gradcu. S tem se je namreč počasi že odločil za vojaški poklic, povsem pa v začetku naslednjega desetletja, ko je na Dunaju naredil izpit za topniškega poročnika. Kot vojak je začel službovati v Osijeku, leta 1884 pa se je vpisal v višjo topniško šolo, zaradi česar je šel ponovno na Dunaj. V tem času pa se je bolj kot prej zanimal za glasbeno dejavnost, ki je bila v tem glavnem mestu Avstro-Ogrske monarhije izjemno slikovita in tudi v tem smislu ena od prestolnic takratne Evrope.

Pomembna stopnja za Savinovo dojetje glasbe nastopi leta 1886, ko je nameščen v Sarajevu. Takrat se je odločil, da se bo glasbe lotil ambiciozneje in se je začel tudi vse bolj vključevati v javno glasbeno dejavnost kot pevec ali spremljevalec na klavirju. Njegovo bivanje v Bosni in Hercegovini pa je pomembno še zaradi tega, ker se je spoznal z glasbeno folkloro južnoslovanskega prostora.

V istem desetletju je bil premeščen v Prago, kjer je izpopolnjeval svoje glasbeno znanje, nekaj let pozneje pa začne poučevati na dunajski kadetnici. Ponoven prihod v to mesto pa zanj pomeni tudi najbolj pomembno obdobje v katerem se je oblikoval kot glasbenik. Obiskoval je številne prireditve in spoznaval osrednje glasbenike tistega časa. Bistveno zanj pa je, da je začel sistematično študirati glasbo in sicer pet let pri pedagogu Robertu Fuchu, kjer si je pridobil znanje s področij harmonije, kuntrapunkta, kompozicije in instrumentacije in tako prišel do večine znanja, katerega je potreboval za skladanje.

V naslednjih letih, oziroma desetletjih je napisal več deset glasbenih del v katerih je vse bolj postajal prepoznaven njegov glasbeni izraz, ki je sicer del evropske neoromantike. Ta slog je prvi prinesel v naš prostor, dopolnil pa ga je še s posameznimi značilnostmi slovanske glasbe, sicer pa ga obravnavamo kot enega najizrazitejših predstavnikov našega glasbenega modernizma ob izteku 19. in v prvih desetletjih 20. stoletja.

Med njegova najbolj značilna dela se uvrščajo zborovske, orkestralne, komorne in klavirske skladbe, napisal pa je tudi več odrskih del, med njimi igro Čajna punčka in operi Lepa Vida in Matija Gubec.